

Library Mashups

Mashups zijn webapplicaties die de inhoud van twee of meer bronnen samenbrengen tot één nieuwe, originele toepassing. Slim gebruikt kunnen ze bibliotheekwebsites en -catalogi meer dynamiek, een grotere zichtbaarheid en betere functionaliteit geven.

Populaire mashups maken gebruik van kaarten - denk aan Google Maps - of remixen foto's, video's, RSS-feeds, enz.

In *Library mashups* laat Nicole C. Engard een schare gerenommeerde early adopters aan het woord. Jenny Levine, Darlene Fichter, Tim Spalding, John Blyberg, Karen A. Coombs, Joshua Ferraro en vele anderen implementeerden voor hun bibliotheken of organisaties jaren geleden al een of meerdere mashups. In hun getuigenissen proberen ze de lezer vooral te overtuigen van het gemak om met mashups aan de slag te gaan. Er vallen grootse dingen te verwezenlijken, ook zonder veel tijd, budget en personeel.

Toch is het boek in zijn geheel beschouwd veeleer iets voor de gevorderde: behoorlijk wat bijdragen baden in terminologie en technische details. Na het lezen van dit werk zullen begrippen als API, web service, REST, SOAP, AJAX, microformats, RDF, linked data, JSON, SOPAC en SRU geen geheimen meer hebben. Ook geeft het een heldere kijk op een aantal inspirerende projecten zoals *biblios.net*, *Web Services*, *WorldCat Affiliate Services*, *The Repository Mashup Map* en *The LibraryThing API*.

Let wel, dit is niet iets voor een strandvakantie. De hoofdstukken dienen bij voorkeur geconsumeerd te worden achter een rustig bureau met een computer erop. Door de vele schermafbeeldingen en kopieerklare codefragmenten die in het boek te vinden zijn, leent het zich bij uitstek tot onmiddellijk uitproberen. Zo overtuigt het onder meer om meteen met de mashup editor Yahoo! Pipes aan de slag te gaan. Voor de creatie van mashups geldt immers dat men al doende leert.

Uiteraard bestaan mashups enkel bij de gratie van sites die hun data publiek beschikbaar stellen. Bijzonder interessant is dan ook de aandacht voor concepten als open source en open access. Als de bibliotheek bijvoorbeeld kiest voor een open catalogus in plaats van informatie die in commerciële bibliotheeksoftware opgesloten zit, dan wordt ook zij een leverancier van open data. Mashups hoeven dus zeker geen eenrichtingsverkeer te zijn: bibliotheken kunnen externe data incorporeren ter verbetering van hun diensten, maar tegelijk ook hun lokale data openstellen voor hergebruik. Zo onderschrijft de bibliotheek op een moderne manier het beginsel van vrije toegang tot informatie.

Begin klein, eindig groot, dat is het advies van menig auteur in dit boek. Zo benader je ook best de lectuur van deze tekst: overwin je drempelvrees, laat je niet overdonderen

door de terminologie, ontdek dat de weg tussen jezelf en degenen die al mashups implementeerden niet onoverbrugbaar is, herlees indien nodig. Kijk alvast eens naar de website: mashups.web2learning.net.

Library Mashups: Exploring New Ways to Deliver Library Data / Nicole C. Engard – Londen: Facet Publishing, 2009. – 312 p.- ISBN 978-1-85604-703-6

Eva Simon

Web 2.0 and libraries: impacts, technologies and trends

Een bedenking vooraf: Een boek over Web 2.0 in bibliotheken? Is dat niet zeer Web 1.0? Een boek te schrijven over zo iets vluchtigs en veranderlijk als Web 2.0 en toch nog actueel blijven is pas een uitdaging. En in die uitdaging zijn de auteurs en redacteurs slechts gedeeltelijk gelukt.

In de afgelopen vijf jaar heeft het begrip Web 2.0 (oorspronkelijk bedacht in 1999) het hele maatschappelijke bestel doordrongen. Web 2.0 is een omstreden, allesomvattende term, gebruikt als afkorting voor iets van RSS, social networking, blogs, wiki's, samenwerking en opensourcesoftware, video en beeld delen, web services en folksonomies, tot tal van andere tools en applicaties.

Web 2.0 gaat niet alleen over technologie, natuurlijk, en dat is de reden waarom dit werk het effect ervan op mensen verkent, vooral de sociale aspecten van samen werken en leren. Terwijl het 23-dingen-geweld zich met succes op het ervaren van interactieve webtoepassingen richt, zijn Parkes en Walton vooral begaan met een stand van zaken te geven en de mogelijkheden te beschrijven hoe deze instrumenten kunnen ingezet worden in een institutionele context. Vooral een boek voor experts en leidinggevenden dus.

De redacteurs relativeren hun werk door te verwijzen naar de constante beta-staat van de applicaties, maar beklemtonen het gigantische effect van het sociale web voor informatie en onderwijs. Het boek is een redactiewerk met bijdragen van diverse experts. De redacteurs maakten van de bijdragen een logische clustering op basis van 'plaats' (onderwijs en bibliotheek), 'mensen' en 'technologie'. De auteurs hebben allen competenties in e-leren en informatie-management in bibliotheken en onderwijs.

Op de vraag "als er geen bibliotheken waren, zouden we ze vandaag dan bouwen?" antwoordt Dave Parts dat nieuwe bibliotheken evengoed een sociale interface zijn zoals Facebook. Vlaamse openbare bibliotheken hebben dit alvast goed begrepen door in te zetten op hun sociale ontmoetingsfunctie.

"Libraries which were once designed for administrative simplicity are now designed for user experience. These new libraries are a big experiment, just as our forays into emerging and social technologies are experimental discoveries. They are beta buildings, where ideas are implemented and iterated – always morphing and evolving to reflect and engender change." (p.24)

In de uitvoerig beschreven studie over het gebruik van sociale netwerkinstrumenten bij e-leren komt Geoff Walton tot de conclusie dat ze een waardevolle aanvulling zijn in het didactische proces. Studenten blijken sneller hun kritisch denkvermogen en hun informatievaardigheden te ontwikkelen dankzij deze instrumenten. De reden zou hiervoor zijn dat ze een aantal belangrijke processen vergemakkelijken, zoals motivatie en reflectie. Het lijkt er dus op dat online sociale netwerken de heilige graal zijn voor e-leren.

Ook Jenny Yorke en Helen Walmsley onderzoeken hoe Web 2.0 een aanvulling kan betekenen tot e-leren, maar doen dit vooral vanuit algemene e-lerenmodellen, die slechts zijdelings aansluiten bij het thema van het boek. Interessant is wel het belang van het 'peterschap', dat ze beklemtonen: ervaren medewerkers die via de elektronische leeromgevingen nieuwelingen zullen coachen, via een zogenaamde 'community of practice'. Deze community's blijken uitermate bevorderlijk voor de horizontale samenhang (tussen medewerkers onderling).

Het derde deel over de technologie an sich is helaas het zwakste deel. Ik had nochtans grote verwachtingen voor het artikel van Brian Kelly over een strategische aanpak van Web 2.0 in een institutionele context. De auteur schuift zeer interessante modellen naar voor, die ik echter beter uitgewerkt had willen zien. Hij blijft immers lang steken in een algemene inleiding en enkele cases, die zeer vanzelfsprekend overkomen. David Ley brengt daarna nog een stand van zaken over de (internet)technologie (specifiek voor e-leren), maar verder dan een thematisch lexicon van bekende en minder bekende begrippen komt hij niet. Ik was echt niet aan het wachten op nog maar eens het verschil tussen 2D-barcodes en RFID of de betekenis van het begrip 'kenniswerker' te vernemen.

Liz Hart mag in haar conclusie een blik werpen naar de toekomst en ziet vooral uitdagingen: de komst van het 'smart web', ook wel eens Web 3.0 genoemd zal voor een nieuwe revolutie zorgen en de potentiële macht van de gebruiker. Haar belangrijkste bemerking is evenwel dat Web 2.0 niet over technologie gaat, maar over attitudes, zoals samenwerken en kennis delen.

Uitgeverij Chandos heeft reeds een uitgebreide catalogus met boeken over en voor bibliotheken. Ook dit is een interessant verzamelwerk, maar onevenwichtig samengesteld. De titel *Web 2.0 and libraries* dekt de lading helemaal niet, het overgrote deel van de inhoud gaat immers over e-leren. Andere belangrijke evoluties voor bibliotheken, zoals folksonomies, verrijkte catalogi, social tagging, mash-ups, syndicatie, ... komen niet, of slechts zijdelings, aan bod.

Web 2.0 and Libraries: Impacts, technologies and trends / Dave Parkes and Geoff Walton. – Cambridge: Woodhead Publishing, 2010.- ISBN 1 84334 346 0.

Jan Van Hee, senior adviseur Maarifa

In archieftijdschriften gelezen 2010 (Afl. 5)

Naast twee archieftijdschriften uit het noorden van Europa, komen in deze aflevering ook elf gedrukte Vlaamse archiefnieuwsbrieven aan bod.

Gustaaf Janssens, Afdelingshoofd bij het Algemeen Rijksarchief (Afdeling 'Archief van het Koninklijk Paleis'). *Hoogleraar Archivistiek (K.U. Leuven en ManaMa in de Archivistiek: Erfgoedbeheer en Hedendaags Documentbeheer - VUB – K.U.Leuven – UGent – UAntwerpen)*.
e-mail: cap@kppr.be; gustaa.f.janssens@arts.kuleuven.be

Archieftijdschriften uit het Noorden van Europa

[Arkiv]magasinet, (2009), nrs. 1,2 en 3

Red.: Leif Thingsrud; Uitg.: Riksarkivet, Folke Bernadottesvei 21, N-807 Oslo (Noorwegen).
ISSN 0801-5449

Aanwezig in de bibliotheek van het ADVN (Antwerpen).

Elk nummer van dit Noorse (rijks)archieftijdschrift *Magasinet* (voorheen *Arkivmagasinet*) heeft zoals gewoonlijk een hoofdthema: voor deze jaargang zijn dat respectievelijk de archiefbronnen voor de landbouwgemeenschappen in het gebergte, de zeventiende eeuw en de repressie na de Tweede Wereldoorlog.

De doorbraak vanaf 1660 van het koninklijk absolutisme in Denemarken-Noorwegen leidde tot de doorgedreven uitbouw van het staatsapparaat en daardoor noodgedwongen tot de accumulatie en bewaring van archiefmateriaal. De 17e eeuw werd de eerste 'archiefeeuw'; tot 1650 kan men spreken van 'documenteeuwen', vanaf dan waren er series, vooral geproduceerd door de Rekenkamer, waarvoor meters en meters depotruimte nodig was (Alfhild Nakken, *Det første*